

Könyvtártörténet-írásunk az 1945 utáni korszakról

Nagy érdeklődés kísérte a „Könyvtártörténet-írásunk az 1945 utáni korszakról: korábbi és mostani munkálatok című tudományos rendezvényt, melyet a *Könyvtár- és Információtudományi Intézet és Könyvtártudományi doktori program*, valamint a *Magyar Könyvtárosok Egyesülete Társadalomtudományi Szekciója* szervezett 2015. március 23-án az *ELTE BTK Kovács Máté-teremben*.

Kiszl Péter nyitó előadásában kiemelte, hogy a könyv-, könyvtár- és sajtótörténet kutatása és oktatása szerves egységben jelentkezik az intézet törekvéseiben. Emlékeztetett a tudós elődök: *Kovács Máté, Fülöp Géza, Voit Krisztina* és mások munkásságára, majd tájékoztatott az ELTE könyvtáros-képzésében újra meginduló könyvtörténet specializációról. A történeti alap kutatások folytatása szélesebb körű szakmai együttműködést igényel, ezt felismerve – a mesterszakos és doktorandusz-hallgatókat is bevonva – kapcsolódott be a Könyvtár- és Információtudományi Intézet A magyarországi könyvtárügy története a Rákosi-korszakban 1945–1956 munkacímű kötet készítésének háttér munkálataiba.

Ezután *Sonnevend Péter* projektvezető tárta fel a tavaly elindult munkát, melyben jeles kutatók – *Gáborjáni Szabó Botond, Kéglí Ferenc, Pogányné Rózsa Gabriella, Pogány György* és *Varga Katalin* – vállaltak önkéntes és önfeláldozó szerepet. Külön kiemelte, hogy a korszak a korabeli publikus dokumentumokból alig ismerhető meg érdemben, hisz egyre növekvő mértékben, végül már mindent eluralt az orwelli „kettős beszéd”. Ezért alapvető fontosságú a levéltári kutatás. A tervezett kötet arányaiban eltér a korábbi, *Kovács Máté* által fémjelzett kötetektől, mivel a feldolgozás kap meghatározó szerepet. Szeretnének a szakmai felsőoktatás – és minden érdeklődő – számára jól használható (monografikus feldolgozás + szövegek + bibliográfia, kronológia, mutatók) művet készíteni. A korabeli szövegek vonatkozásában főként a levéltári dokumentumokból kívánnak meríteni. Az előadás honlapunkra kitett ppt-változata az érdeklődőknek

további információkat nyújt a kötet tervezett tagolásáról és a projekt (optimális) időbeli folyamatáról.

Kovács Ilona ismertette a hatvanas években készült harmadik kötet – A könyv és könyvtár a magyar társadalom életében 1945-től napjainkig – közelmúltban megtalált anyagát, illetve *Kovács Máté* törekvését e kötet megjelenítésére. Az előadás hamarosan olvasható lesz a „Könyv, Könyvtár, Könyvtáros” hasábjain, míg a *Kovács Máté Alapítvány* kuratóriuma arra készül, hogy a fennmaradt anyagot digitális formában (MEK) hozzáférhetővé tegye (ld. erről az Alapítvány kuratóriumának 2015. március 4-i üléséről közzétett, az interneten elérhető jegyzőkönyvet):

http://kovacsmatealapitvany.hu/sites/default/files/jegyzokonyv15_1.rtf#overlay-context=user/8

Pogány György előadása – Személyi tisztogatások a könyvtárakban 1945–46-ban: Igazolóbizottsági eljárások és B-listázás – fokozott érdeklődést váltott ki, tekintve, hogy a diktatúrák könyvtárügyében szervesen kapcsolódott össze az állomány és a személyzet purifikálása. Az előadást a „Könyvtári Figyelő” kívánja publikálni.

Sonnevend Péter a „Pillanatfelvétel a szabadművelődési Új Szántás folyóirat (1947–1948) könyvtári mondanivalójáról” című prezentációjában a politika- és a sajtótörténet metszéspontjában kívánta érzékeltetni az átmeneti korban egyetlen olyan orgánus működését, mely könyvtári tematikát is visszatérően vállalt. (A későbbiekben az ő dolgozata is publikálásra kerül.)

Programon kívüli ráadásként *Kéglí Ferenc* tette nyilvánossá a projekthez kapcsolódó jelentős szakbibliográfiai összeállítást (korabeli publikációk és feldolgozások):

<https://sites.google.com/site/keglisegek>

A rendezvényen készült fotók és prezentáció:

http://elte-lis.blogspot.hu/2015/03/konyvtartortenet-irasunk-az-1945-utani_26.html

Forrás: <https://listserv.niif.hu/mailman/listinfo/katalist/>

(B. Bné)